

Colocviul național „Paul Cornea”

19-20 mai 2023

Rezumate acceptate pentru secțiunea *Biblioteconomie*

Arhiva ca laborator de memorie: Fondul Rosei Del Conte

Jessica ANDREOLI, Universitatea Babeș Bolyai (Cluj-Napoca) – UNIGE-UNITO (Italia)

E-mail: jessicaandreoli91@gmail.com

Keywords: *Rosa Del Conte, arhivă, narațiune, transmitere, memorie personală și istorică*

Plecând de la cercetările efectuate pentru întocmirea tezei de doctorat *Storia e anatomia di una passione. Rosa Del Conte e la letteratura rumena*, mi-am propus să reflectez asupra conceptului de arhivă înțeles ca „spațiu”, dar și ca „colectare ordonată de materiale”, reluând definiția oferită de Igor Pelgreffi, profesor de filologie la Universitatea din Verona: „ogni archivio è un luogo: non soltanto un'estensione fisica, ma uno spazio che rende possibile un ampio ventaglio di operazioni intellettuali”. Prin materialele eterogene care compun *Fondo-ul italo-rumeno della prof.ssa Rosa Del Conte* (documente, corespondență, produse culturale publicate și inedite, ciorne, cursuri universitare, adnotări și note personale), îmi propun să descriu fondul creat de Rosa Del Conte ca *obiect*, adică spațiu de stocare și sedimentare al memoriei individuale a profesoarei Del Conte, dar și ca *subiect* producător de narațiune și vector de transmitere a cunoștințelor sale.

Edituri cu tradiție în publicarea manualelor din învățământul preuniversitar românesc

Florența BOBOC (FILIP), Universitatea din București

E-mail: bobocflorenta@yahoo.com

Keywords: *editură, învățământ, manual școlar, eficientizare, noutate*

Editurile au reușit de-a lungul timpului să țină pasul cu noile tendințe și să tipărească manuale școlare astfel încât să ofere spațiul necesar și cadrul teoretic unei formări de competențe și abilități necesare elevilor, să prezinte în mod clar, concis și simplu noțiunile, să fie ușor de urmărit și de studiat și în mod individual, acasă.

În materialul propus voi prezenta contribuția câtorva edituri cu tradiție în publicarea manualelor școlare. În anul 1895 ia ființă prima editură de stat, *Editura Casa Școalelor*, cu un caracter didactic, iar în 1898 la București apare *Editura Minerva* care va tipări numeroase manuale școlare.

În perioada interbelică apar edituri noi precum *Cartea Românească* (1919), *Cultura Națională* (1921), *Scrisul Românesc* (1922), *Editura Fundațiilor Regale pentru Literatură și Arte* (1933).

Editura Didactică și Pedagogică - un nume prestigios aparținând prezentului, precum și istoriei și tradiției școlii românești - a luat ființă la 1 octombrie 1951. În existența de peste o jumătate de secol, *Editura Didactică și Pedagogică* s-a impus fiind o prezență remarcabilă în învățământul românesc, realizările sale bucurându-se de un deosebit prestigiu. Lucrările editate

se adreseaza elevilor, studenților, cadrelor didactice, părinților, în același timp fiind deosebit de utile tuturor, indiferent de generație.

Ipostaze ale lecturii - „Lectură la fereastră ...”(studiu de caz)

Melania BUTNARIU (ȚĂPOȘU), Universitatea din București

E-mail: melania-luana.taposu@drd.unibuc.ro

Keywords: *lectură, resursă, disciplină, bibliotecă, concurs*

Biblioteca publică este o poartă spre cunoaștere, spre informare și știință, învățare pe tot parcursul vieții și de dezvoltare. Scopul bibliotecilor este acela de a oferi resurse și servicii sub toate formele în vederea satisfacerii nevoilor de informare, educație, dezvoltare personală, recreere și petrecere a timpului liber. Rolul acestora în dezvoltarea socială, culturală și educațională este extrem de activ. Prin lucrarea intitulată: „Ipostaze ale lecturii – *Lectură la fereastă ...*, studiu de caz”, vom aduce în prim plan lectura ca resursă educațională, cu accent pe *disciplina lecturii*, o disciplină a lecturii - interioară dar și exterioară. Ce citim? Când citim? Unde anume citim? Cum anume citim? Prezentarea se va axa pe ultimele două întrebări: Unde anume citim? Cum anume citim? Și pentru a întări cele prezentate teoretic vom prezenta și un studiu de caz, recent realizat de către Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov, Centrul de Excelență pentru Copii și Tineret, Concurs Național „Lectură la fereastră” (ediția a 2-a, 2023), organizat pentru a marca Ziua Națională a Lecturii (15 februarie), concurs ce a adunat peste 3300 de lucrări, peste 6600 de participanți și peste 50000 de vizualizări, 28 de premii individuale, colective, de originalitate, ale veseliei etc.

Scriitori prezenți în manualele școlare filologice din perioada comunistă

Ionuț Răzvan FILIP, Universitatea din București

E-mail: flp_ionut@yahoo.com

Keywords: *scriitori, învățământ, manual școlar, filologie, perioada comunistă*

Manualul de limba și literatura română are rolul de a forma viziunea estetică a elevilor într-un mod gradual, cu ajutorul valorilor literare care sunt selectate, ierarhizate și structurate.

În materialul propus voi prezenta scriitori reprezentativi prezenți în manualele școlare filologice editate în perioada comunistă, făcând referire la contribuția acestora la formarea sistemului de valori al educabililor.

Schimbarea regimului politic din România, după al doilea război mondial, a impus o restructurare a sistemului de învățământ. Apariția manualului școlar „unic” de limba și literatura română oferea posibilitatea statului de a controla modul în care erau formate valorile culturale și morale ale elevilor.

Din punct de vedere al canonului literar, sunt identificabile două mari tendințe. Imediat după război, sunt abandonate valorile literaturii interbelice și scriitori de valoare nu mai sunt studiați: Vasile Alecsandri, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Titu Maiorescu, Liviu Rebreanu,

Nicolae Filimon, Mihail Kogălniceanu, Ion Agârbiceanu, Nicolae Iorga, Mihail Sebastian, George Topârceanu și alții. Locul acestora este luat în manualele școlare de limba și literatura română de scriitori precum: A. Toma, Veronica Porumbacu, Marcel Breslașu, Radu Boureanu.

A doua tendință, după anii 1960, se manifestă printr-o revizuire, o revenire la unii dintre scriitorii valoroși ai literaturii care au publicat înaintea instaurării regimului comunist. Textele unor scriitori precum Nicolae Bălcescu, Mihai Eminescu, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga au drept scop atingerea noilor obiective politice ale perioadei. Acestora li se alătură Ion Barbu, Lucian Blaga, Ion Heliade Rădulescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, George Coșbuc, Ion Creangă, Alexandru Vlahuță, Grigore Alexandrescu, Dimitrie Bolintineanu, Vasile Alecsandri.

O altă categorie de autori prezenți o reprezintă cei care și-au început activitatea după instaurarea regimului comunist: Elena Dragoș, Nicolae Labiș, Ion Brad, Victor Tulbure, Nicolae Tăutu, Adrian Păunescu, Tiberiu Utan, Marin Sorescu, Ana Blandiana.

În perioada comunistă studierea scriitorilor se realiza pe criteriul cronologic, într-o abordare monografică.

Prin intermediul literaturii se studiază epoci, modele, trăsături dominante ale ființei umane, se construiește un anumit sistem de valori.

Reflectarea patrimoniului documentar scris în baze de date naționale și internaționale

Aurelia GIOLUMA (PERȘINARU), Universitatea din București

E-mail: aureliapersinaru@yahoo.com

Keywords: *identificare standardizată, patrimoniu documentar, baze de date, metadate, utilizatori*

Revoluția tehnologică, urmată de cea digitală a dus la schimbări importante atât în tipologia documentară, cât și în nevoile de informare ale utilizatorilor. Structurile info-documentare s-au adaptat noilor cerințe și au trecut de la tezurizarea patrimoniului documentar la valorificarea acestuia, de la publicație, la informație.

Prin aplicarea consecventă a identificării standardizate în funcție de tipologia documentară, folosind standardele de descriere bibliografică și utilizând tehnologia ca un instrument de lucru, bibliotecarii au transformat cataloagele tradiționale în baze de date, referențiale ale domeniului info-documentar. Astfel, accesul la metadate a devenit rapid și facil, iar codul de identificare standardizată, ISBN, ISSN sau ISMN s-a impus drept calea de acces în aceste baze de date, recunoscută și utilizată la nivel internațional. Oferind o varietate din ce în ce mai mare de cataloage și baze de date, biblioteca își îndeplinește și în acest mod, rolul său de intermediar între resursele patrimoniale și utilizatori.

În România, prin implementarea codurilor ISBN pentru identificarea monografiilor, a codurilor ISSN pentru resurse continue, a codurilor ISMN pentru partituri, precum și prin colectarea metadatelor specifice fiecărei tipologii documentare au apărut noi baze de date, complementare cataloagelor tradiționale. Astfel, Catalogul Editurilor din România, Portalul ISSN, Catalogul Road, Catalogul SIP (al serialelor în curs de apariție), ca și Catalogul CIP (al cărților în curs de apariție) sunt produse bibliografice specifice, realizate ca urmare a aplicării sistemelor de identificare standardizată în România. Aceste baze de date oferă acces liber și rapid la informația bibliografică, într-o formă standardizată, permit monitorizarea continuă a producției editoriale, facilitează creșterea gradului de colectare a exemplarelor la Depozitul

legal și promovează patrimoniul documentar național în medii specializate, atât în România, cât și la nivel internațional.

De la biblioteca mănăstirii la prima bibliotecă publică din Sinaia - elemente de biblioteconomie românească, în Belle Époque

Simona LAZĂR (ȚIGĂU), Universitatea din București

E-mail: simonanicoletalazar@gmail.com

Keywords: *bibliotecă publică, Mănăstirea Sinaia, Biblia lui Șerban Cantacuzino, Academia Română, Belle Époque*

Ridicată între anii 1690-1695 de către spătarul Mihail Cantacuzino¹, Mănăstirea Sinaia a fost înzestrată cu tipărituri religioase din epocă, dar și anterioare perioadei respective. Una dintre cărțile care au constituit nucleul viitoarei biblioteci mănăstirești a fost *Biblia de la București*² din 1688 (*Biblia lui Șerban Cantacuzino*³), prima traducere completă a *Bibliei* în limba română. Exemplarul de la Sinaia a fost donat acelei biblioteci în statu nascendi de un al treilea frate, stolnicul Constantin Cantacuzino⁴, unul dintre primii noștri bibliografi, și poartă o însemnare a donatorului. După aproape două secole, în La Belle Époque, Sinaia, unul dintre cele mai tinere orașe ale Regatului României (construirea lui începuse în 1872) rivaliza cu marile centre turistice și culturale ale Europei. Protipendada, artiștii și aventurierii erau atrași de „Sinaia regală”⁵, căreia îi lipsea, scria un antreprenor⁶, în anul 1885, o bibliotecă publică. În anii următori, la inițiativa Eforiei Spitalelor Civile (care administra mănăstirea din anul 1832), încep demersurile constituirii unei biblioteci publice. Se constituie un fond de carte laică și o colecție de periodice, baza primei biblioteci publice din Sinaia. Sursele sunt diverse, de la tipărituri ale Bibliotecii Academiei Române la donații ale unor editori și autori și până la donații ale Casei Regale a României. Evoluția bibliotecii e urmărită până la Primul război mondial.

Efecte ale contextului cultural în strategiile de dezvoltare ale bibliotecilor în mediul online

Andreea Alexandra NIȚĂ (MITREA), Universitatea din București

E-mail: aandra27@yahoo.com

Keywords: *website de bibliotecă, indici culturali, biblioteci naționale, web design, marketing online*

Într-o epocă în care dezvoltarea tehnologiilor informatice a produs schimbări majore în societate, spațiul virtual a devenit unul din principalele medii de comunicare ale secolului XXI,

¹ Mihail Cantacuzino (1640-1714), înalt dregător în Țara Românească, a fost spătar și stolnic.

² Numele complet al lucrării este: *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament*.

³ Șerban Cantacuzino (1640-1688), domn al Țării Românești între anii 1678-1688.

⁴ Constantin Cantacuzino (1639-1714), cărturar, reprezentant al Umanismului în țările române, dregător (a fost stolnic).

⁵ Piatra de temelie a Castelului Peleşa a fost pusă în 1875, iar inaugurarea acestuia s-a făcut în 1883.

⁶ GAROFLID, N. *Guide de Sinaia și Câmpina : Manualul Voyagerului*. București: Tipografia C.P. Condratu, 1885, p. 30.

având un rol esențial în dezvoltarea strategiilor moderne de management organizațional. Structurile infodocumentare răspund acestor provocări prin dezvoltarea de website-uri complexe, cu scopul de a oferi utilizatorilor servicii cât mai performante și de a răspunde nevoilor informaționale ale societății multiculturale.

Desfășurăm în lucrarea noastră o analiză asupra strategiilor de dezvoltare ale website-urilor de bibliotecă, bazată pe contextele sociale în care acestea își desfășoară activitatea, ce reflectă tradiții instituționale și culturi locale distincte. Astfel, având ca punct de referință dimensiunile culturale ale societăților, identificăm particularitățile modelelor de dezvoltare organizațională ale instituțiilor biblioteconomice.

Obiectivul principal al lucrării este acela de a cerceta în ce măsură caracteristicile socio-culturale ale comunității influențează strategiile de marketing ale bibliotecilor naționale în mediul online. În acest scop, realizăm o analiză comparativă a direcțiilor de dezvoltare în spațiul virtual a bibliotecilor naționale din Franța, Marea Britanie, Germania și România și evidențiem caracteristicile distinctive ale fiecărui spațiu cultural. Încercăm astfel să evaluăm efectul dimensiunilor culturale asupra proiectării website-urilor de bibliotecă și să stabilim impactul acestora asupra strategiilor de management și de marketing online pe care bibliotecile naționale europene le-au implementat.

Evoluția profesiilor și competențelor din domeniul informării-documentării la nivel european

Laura ȚIPRIGAN (RUDEANU), Universitatea din București

E-mail: laura.tiprigan@s.unibuc.ro

Keywords: *profesii, competențe, euroreferențial, informație, biblioteci*

Dezvoltarea continuă a noilor tehnologii, multiplicarea informațiilor în oceanul imens al internetului și cerințele tot mai specializate ale utilizatorilor de biblioteci și centre de informare și documentare, au schimbat, în timp, profilul competențelor pe care angajații trebuie să le posede pentru a obține performanță la locul de muncă și pentru a avea succes în carieră.

La nivel european, în spațiul francez al secolului trecut, Asociația profesioniștilor în informare-documentare (l'Association des professionnels de l'information et de la documentation - ADBS) s-a preocupat de apariția unui standard de competențe pentru profesiile din domeniul informare-documentare din Franța, publicând în acest sens, în perioada 1995 – 1998, mai multe ediții succesive ale unui repertoriu de abilități și competențe pe care profesioniștii din acest domeniu ar trebui să le dețină.

Acest demers a reprezentat un exemplu de bune practici pentru țările europene, astfel încât, în anul 2004, în cadrul unui proiect Leonardo da Vinci, finanțat de Uniunea Europeană, mai multe asociații europene din domeniul informării-documentării, sub coordonarea asociației franceze ADBS, au conceput un euroreferențial, în care au fost identificate competențele și aptitudinile pe care specialiștii din aceste domenii ar trebui să le aplice în profesiile lor.

În comunicarea noastră ne propunem să prezentăm tipologia profesiilor din informare-documentare la nivel european și competențele profesionale reliefate în euroreferențial, pe domenii și grupe, astfel încât să evidențiem evoluția acestor profesii, în acord cu cerințele noi de acces la informație.

